

I tanmateix es mou

ÒSCAR GUAYABERO

luny de fastuoses exposicions oficials, necessàries però no suficients, un petit grup d'arquitectes catalans dels que anomenem *emergents* o *joves promeses* s'han aplegat per exposar el seu treball a Lisboa, amb el títol de *Matèria sensible*. L'esdeveniment suposa el punt de partida d'una xarxa europea que pretén donar visibilitat a les arquitectures locals d'arquitectes joves (entre 30 i 40 anys) en diferents països del continent.

Em trobo amb Pere Buil, Carlos Cámara i Joan Vitòria, els tres comissaris que han fet la selecció dels 10 estudis que han exposat a Lisboa. Les ganes d'explicar-se fa que sovint responguin tots tres alhora, així que renuncio a atribuir frases a un o altre. M'expliquen que es coneixen de la facultat i que, tot i que fan coses per separat, quan Pedro Duarte Bento, de la galeria Nogo de Lisboa, va proposar una exposició d'arquitectura catalana a Pere Buil, va tenir clar que volia comptar amb Carlos i Joan. "De seguida vam tenir clar que no volíem una exposició generalista. No podíem ni volíem fer una exposició com la de París". Es refereix a la mostra *Arquitectura catalana 2004-2009, retrat d'un temps*.

La seva és una mirada més focalitzada: "Nosaltres pretenem mostrar la capacitat per donar resposta als desafiaments contemporanis de l'arquitectura, derivats de la crisi econòmica i la fi dels paradigmes que han guiat l'arquitectura en els darrers anys". Els dic que no crec que hi hagi cap arquitecte que no vulgui fer això mateix i em resumeixen quins trets havien de tenir les obres presentades: "Ens interessen arquitectes que prenen la construcció com a element del procés de treball i no com a conseqüència posterior del projecte. Encara que no estem per discursos vernaculars per ells mateixos, ens interessa la contemporaneïtzació d'elements constructius locals que donen respostes a problemes també locals. Entenem la sostenibilitat com a part del projecte, no com a afegit posterior". Comparteixo amb ells que els sistemes passius sempre són més sostenibles que els electromecànics i els pregunto pel paper de la construcció. "Hem viscut una època –que ja gairebé fa mandra criticar perquè ara tothom ho fa– que es basava en icones, formes, conceptes i idees més o menys afortunades que generaven projectes per elles mateixes sense tenir en compte que és en la construcció on es fa l'edifici, no en els documents de presentació". Em marquen que els interessa l'arqui-

Núria Salvadó i David Tapias han presentat el projecte d'un habitatge en l'espai d'un antic cinema AVUI

itectura honesta. Són aquells conceptes difícils d'explicar però fàcils d'entendre: "És aquella que assumeix les limitacions pròpies del moment, del lloc, de l'encàrrec i dels recursos disponibles, per transformar-les en oportunitats". Els arquitectes exposats són: Arquitectures. Bosch. Capdeferro,

DataAE, David Sebastian + Gerard Puig; Harquitectes, Emiliano López + Mónica Rivera, Francisco Cifuentes, Josep Bunyesc; TED'A Arquitectes.

Em deixen clar que la iniciativa és una xarxa de coneixement: "Nosaltres no coneixíem alguns dels equips escollits, només el seu treball. Entre ells tampoc es coneixen i ja s'estan creant contactes interessants". A més, a Lisboa ha estat tan important l'exposició com les xerrades dels equips seleccionats. L'objectiu ha estat posar-los en contacte amb arquitectes joves de Portugal. Per això, Rui Mendes, arquitecte i crític, ha fet una anàlisi del treball exposat envers la situació local i s'han visitat obres dels voltants de Lisboa. El projecte té continuïtat; per una banda exposar a Galícia i Barcelona, però, sobretot, la intenció és que per la Nogo de Lisboa vagin passant joves arquitectes d'arreu d'Europa que formen part de la xarxa *Import/Export: architectures locals per a un món global*, el més proper a una selecció d'arquitectes d'Escòcia.

Del que ha passat a Lisboa el més destacable ha estat veure les diferents maneres d'abordar un projecte, la preocupació per una claredat constructiva. L'estalvi energètic i econòmic, el cicle de vida de les obres construïdes i la sistematització ja no es planteja com un exotisme sinó com un paràmetre de treball quotidià. "Un altre debat interessant ha estat la idea de bellesa, per contra dels que la busquem des de l'inici, amb unes imatges apriorístiques, es planteja aquella bellesa que surt de la coherència del procés projectual".

Per tancar l'exposició s'ha fet un petit documental sobre les obres seleccionades, una aproximació personal de la realitzadora, i també arquitecta, catalana Adriana Salvat a les vivències dins de les obres exposades. Jo diria que després de veure les obres i de conèixer el treball dels equips hi alguna cosa que els aplega i que es resumeix força bé en el títol que l'arquitecte i crític Ricardo Carvalho ha posat al seu article sobre la mostra *Pragmatisme càlid*. *

El més destacable és la preocupació per una claredat constructiva

Arquitectura

